

Yttrande

Dnr 18UN149-3
2018-10-02

Yttrande avseende E-petition #14802 - Skolbibliotek

Förslaget

Förslagsställaren menar att Utbildningsnämnden ska tillgodose att Gävle kommuns skolor (även förskolor samt förskoleklass) uppfyller kraven om skolbibliotek/bibliotekarier.

Yttrande

Gävle kommuns verksamheter möter de lagkrav som finns avseende skolbibliotek.

Lagkrav

I §36 kapitel 2 skollagen (2010:800) fastslås att eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Av 1 § bibliotekslagen (2013:801) framgår att skolbiblioteken utgör en del av det allmänna biblioteksväsendet som består av all offentligt finansierad biblioteksverksamhet. I stycke 2 §3 bibliotekslagen (2013:801) fastställs att ansvariga för skolbiblioteken följer utav skollagen och i §10 står uttryckligen att i enlighet med §36 kapitel 2 i skollagen (2010:800) ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Hur lagkraven fungerar

Det följer således av skollagen att förskolor och förskoleklass inte omfattas av kravet på skolbibliotek. I förskolan arbetas det dock aktivt med att stimulera till läsning, vilket finns tydligt beskrivet i läroplanen för förskolan (Lpfö98). Det finns inte heller, varesig i skollagen eller i bibliotekslagen, några krav på bemanning.

Det är även värt att notera att i enlighet med skollagen är varje huvudman ansvarig för sin verksamhet. Således är Gävle kommun endast ansvarig för skolbibliotek för Gävle kommuns skolor, inte för skolbibliotek för fristående skolor som befinner sig i Gävle kommun.

I skollagen finns inte heller en närmare precisering av vad som kännetecknar ett skolbibliotek. I propositionen till skollagen anges dock att ”med skolbibliotek brukar vanligtvis avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande” (prop. 2009/10:165 s. 284, 661.).

Skolinspektionen, i form av tillsynsmyndighet, har tolkat skollagen och listar fyra kriterier för vad tillgång till skolbibliotek som används i undervisningen innebär. De är;

1. Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att

- kontinuerligt använda biblioteket som en del i elevernas undervisning för att bidra till att nå målen för utbildningen.
2. Biblioteket omfattar böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.
 3. Biblioteket är anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.
 4. Skolbiblioteket används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens samt utgör ett stöd i elevens lärande och utveckling.

Skolbiblioteken i Gävle kommuns verksamheter idag

I Gävle kommun har samtliga grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor tillgång till ett skolbibliotek. Samtliga skolbibliotek möter Skolinspektionens kriterier av vad tillgång till skolbibliotek är. Förskoleklass är i Gävle kommun samlokaliserat med grundskolan, på så sätt har även förskoleklass tillgång till ett skolbibliotek.

I alla skolor finns ett eller flera rum med böcker, ett datoriserat katalogsystem och datorer med tillgång till såväl katalogsystemet som digitala läromedel. Alla digitala läromedel som används i undervisningen nås av varje elev genom deras konto hos Gävle kommun, via såväl dator, telefon som Ipad, och är tillgängligt överallt och dygnet runt. När det gäller gymnasieskolorna så har de omfattande bibliotek.

I Gävle kommun finns närbibliotek samlokaliserade med grundskolor och som fungerar som både skolbibliotek och folkbibliotek. De finns i; Bergby skola, Hedesunda skola, Forsbacka skola, Sofiedalsskolan och Milboskolan.

Varje år så deltar flera av Gävles skolor i läsprogrammet "Gävles skolor läser". Det innebär att de skolor som deltar får ett bokpaket med nytgiven litteratur som eleverna sedan läser under året. Läsprogrammet avslutas med att eleverna röstar fram de bästa böckerna, bokpriser lottas ut och skolorna får affischer med de böcker som vann. Läsåret 2017/18 deltog 21 skolor från förskoleklass till åk 3 och läsåret 2018/19 kommer läsprogrammet rikta sig mot åk 2 – 4. Många skolor får även författarbesök via Skapande skola.

Det är även värt att minnas att alla folkbiblioteken är öppna för allmänheten, vilket innebär att alla elever kan besöka vilket folkbibliotek som helst.

Skolinspektionens granskning

Förslagsställaren refererar till en granskning av Skolinspektionen. Skolinspektionen publicerade 2018-06-07 en granskning av skolbiblioteken som pedagogisk resurs, inte om det som granskats är skolbibliotek eller ej. Det är viktigt att påpeka att det inte är någon av Gävle kommuns verksamheter som har granskats. I granskningen framkommer en del generella utvecklingsområden, Gävle kommun har tagit till sig dessa och medvetandegjort dem i organisationen.

Thomas Hartikainen

Förvaltningschef

Utbildning Gävle